

Editörden

Güvenlik Çalışmaları Dergisi'nin 26. Cilt 1. Sayısını kapsamlı bir içerikle okuyucuya sunuyoruz. Derginin bu sayısında, toplam beş makale yer almaktadır.

Sayının ilk makalesi olan "İstihbarat Kurumlarının Faaliyetlerinde Ulusal Güvenlik Kültürünün Rolü: ABD Örneği" başlıklı yazı İsmet Nacaroğlu ve Doç. Dr. Buğra Sarı tarafından kaleme alınmıştır. Bahse konu makalede yazarlar, istihbarat kurumlarının faaliyetlerinde ulusal güvenlik kültürünün rolünü ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu kapsamda öncelikle ulusal güvenlik kültürünü tespit etmek için nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini tartışarak araştırmaya konu devletin siyasi, askeri ve ekonomi kültürlerine bakılması gerektiği çıkarımına ulaşmıştır. Bu yöntemin işlevselliğini irdelemek amacıyla ise Amerika Birleşik Devletleri'nin ulusal güvenlik kültürünü incelemiştir. Bu doğrultuda kıtanın keşfedildiği 1492 yılından 2020 yılına kadar olan süreç içerisindeki gelişmeleri ele almış ve neticesi itibariyle bağımsızlıktan Soğuk Savaş dönemine kadar özgürlük ve ekonomik çıkar arayışı; Soğuk Savaş dönemi boyunca çevreleme politikası; Soğuk Savaş sonrası dönemde 11 Eylül saldırılarına kadar işbirliğine açık, bütünleştirici ve sistemin lideri olarak otoriter özelliklerini barındıran yeni dünya düzeni ve 11 Eylül saldırıları sonrasında terörizmle mücadele olmak üzere ABD'nin dört farklı ulusal güvenlik kültürü karakteristiğinin olduğunu tespit etmiştir. Bu noktadan sonra ise söz konusu ulusal güvenlik kültürü karakteristiklerinin ABD'nin istihbarat raporlarındaki yansımalarını inceleyerek istihbarat faaliyetleri üzerindeki etkisini görmüştür.

Sayının ikinci makalesi Dr. Şeref Çetinkaya ve Sami Terzi tarafından yazılan "Analysing The Effects of Cyber Security on National Security From A Realist Perspective: "Stuxnet" Example" başlıklı yazıdır. Bahse konu yazıda, siber güvenliğin sağlanmasının ulusal güvenlik üzerindeki etkilerini, realist bakış açısıyla ve Stuxnet virüsü örneği kullanılarak incelenmiştir. Siber tehditlerin, teknolojik ilerlemelere bağlı olarak giderek karmaşık hale gelmesi, devletlerin ulusal güvenliği açısından ciddi riskler barındırdığı ifade edilmiştir. Çalışmada, Stuxnet saldırısı üzerinden, ulusal güvenliğin korunabilmesinde siber güvenliğin kritik rolüne vurgu yapılmıştır. Bu çalışmada, siber alanın güç mücadeleleri açısından çok önemli bir arena haline geldiği bu çağda, siber güvenlik ve ulusal güvenlik arasındaki karşılıklı bağımlılık ilişkisi ortaya konmuştur. Bu nedenler ışığında; realistlerin uluslararası sistemde ana aktör olarak ele aldıkları devletlerin, ulusal güvenliklerini korumak amacıyla, siber güvenliklerini sağlamalarına destek olacak yatırımları yapmaları gerektiği tavsiye edilmiştir.

Bu sayıda yer alan üçüncü makale, Dr. Hakkı Bahadır Öztürk tarafından kaleme alınmıştır. “Çevresel Güvenliğin Ekokırım Yorumu Üzerinden Ormansızlaşma Olgusu: Kolombiya’daki Silahlı Çatışmalar Örneği” başlıklı çalışmanın amacı, çevresel güvenliği ekokırım üzerinden yorumlayarak bu alanda eksik bırakılan bir boşluğu doldurmaktır. Antropojenik bir tehdit olarak silahlı şiddetin çevre üzerindeki etkileri bu çalışmada belirlenen amaç doğrultusunda; Kolombiya’da yarım asırdan fazla süredir devam eden çatışmalar ve ormansızlaşma örneğinde incelenmektedir. Günümüzde karşılaşılan çevresel tehditlerin kaynaklarının çoğunlukla belirsiz olduğu, etkilerinin ülke sınırlarının dışına taşıdığı ve sonuçlarıyla uzun vadede yüzleşildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla devletlerin tek başlarına güvenleştiren aktör rolünü üstlenerek ulusal güvenliklerini de tehdit eden çevresel bozulmalara karşı mücadele etmekte güçlük çektiklerine şahit olunmaktadır. Bu çalışmada bireysel, ulusal ve küresel sonuçları olan çevresel bozulmaların üstesinden gelebilmek üzere yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin, devletlerin ve uluslararası örgütlerin iş birliğine olanak sağlayan küresel yönetim süreci işletilerek sürdürülen güvenleştirme politikalarının bir çözüm sunabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Sayının dördüncü çalışması, Araştırma Görevlisi Doğukan Tuncal tarafından kaleme alınan “Ayaklanmaya Karşı Koyma ve Terörle Mücadele İstihbaratının Konvansiyonel İstihbarat Faaliyetlerinden Farkı” başlıklı yazıdır. Bahse konu çalışmada istihbarat faaliyetlerinin, ayaklanmaya karşı koyma ve terörle mücadele süreçlerinin başarısına ve etkinliğine dair ayırt edici rolünün çeşitli çalışmalarda dile getirildiği; ancak bu rolün kapsamı ve icra edilen faaliyetlerin konvansiyonel istihbarat faaliyetlerine kıyasla farklılık arz ettiği noktaların kapsamlı bir şekilde ele alınmadığı ifade edilmektedir. Bununla birlikte, gerek ayaklanma süreçlerinde isyancıların benimsemiş olduğu spesifik yöntemler gerekse de terörizmden kaynaklanan tehdidin nev’i şahsına münhasır doğası, istihbarat faaliyetlerinin icrasında da çeşitli değişiklikleri ve hedef odaklı belirli düzenlemeleri zorunlu kıldığı belirtilmektedir. Terörizmin kolay hedeflere yönelik saldırı gerçekleştirme eğilimi, terörizmden kaynaklı tehdidin ivedilik arz eden doğası ve toplama faaliyetlerinin meşakkatli yapısının operasyon-istihbarat füzyonunu gerekli kılarak istihbarat çarkı nezdinde sebep olduğu çeşitli değişikliklerin konvansiyonel istihbarat faaliyetlerine kıyasla farklılık arz ettiği vurgulanmaktadır. Bu çalışma, bahse konu farklılıklara ve bu farklılıklar karşısında istihbarat bağlamında geliştirebilecek cevaplara dair bir perspektif sunarak literatüre ve pratiğe katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Sayının son makalesi olan “Suç Sosyolojisi: Türkiye’deki Hapishanelerin Mekânsal ve Zamansal Bağlamı” başlıklı yazı Dr. Arif Akbaş tarafından kaleme alınmıştır. Bahse konu makale, özellikle Türkiye’deki hapishanelerin mekânsal ve zamansal bağlamını inceleyerek suç sosyolojisi disiplininde önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Başlangıç kısmında, suçun sosyolojik boyutunu anlamak adına suç sosyolojisinin genel çerçevesine odaklanılmaktadır. Bu

bağlamda, suçun bireylerarası, toplumsal ve kültürel etkenlere nasıl bağlı olduğunu anlamak için temel kavramlar ile teoriler ele alınmaktadır. Ayrıca, suçun toplum üzerindeki etkileri incelenerek, suçla mücadelede kullanılan cezalandırma sistemlerinin ve hapisane gibi kurumların toplumun sosyal dokusundaki rolü irdelenmektedir. Türkiye'deki hapisanelerin tarihçesi/ değişimi ele alınmakta ve bu kurumların mekânsal boyutu detaylı bir şekilde incelenmektedir. Bu analiz, hapisane sistemlerinin toplumdaki değişen dinamiklere nasıl tepki gösterdiğini ve suçun zamansal olarak nasıl dönüştüğünü anlamamıza yardımcı olmaktadır. Elde edilen bulguların suç sosyolojisi teorileriyle nasıl ilişkilendirilebileceği ve bu analizlerin Türkiye'deki ceza sistemi üzerindeki pratik etkileri tartışılmaktadır.

Bu vesileyle şunu yeniden hatırlatmak isteriz ki önümüzdeki sayı için değerlendirilmek üzere makaleler dergimize Dergipark sayfamız üzerinden (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/gcd>) iletilebilir. Güvenlik Çalışmaları Dergisi'nin bu sayısına katkı sunan yazarlara ve hakemlere teşekkür ediyor; mevcut sayıda yer alan çalışmaların akademik literatüre katkı sunmasını temenni ediyoruz. Gelecek sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle; iyi okumalar dileriz.

Oğuzhan Yanarışık